

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 88/2010-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. I. O., B., vo veci porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 Cdo 152/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. I. O. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2010 doručená sťažnosť JUDr. I. O., B. (ďalej „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 5 Cdo 152/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 8. februára 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že od 6. júna 1994 bol sťažovateľ zamestnaný ako právnik v poisťovni O., a. s. (ďalej len „zamestnávateľ“). Písomná pracovná zmluva bola však uzavretá až 20. júna 1994. V auguste 1994 zamestnávateľ rozviazal pracovný pomer so

sťažovateľom v údajnej skúšobnej dobe. Keďže nedošlo k platnej dohode o dojednaní skúšobnej doby predpísaným spôsobom, sťažovateľ podal žalobu, ktorou sa domáhal vyslovenia neplatnosti rozviazania pracovného pomeru v skúšobnej dobe. Uplatnil si aj nárok na náhradu vzniknutej škody. Spor prebiehal na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 C 171/1994. Okresný súd zistil, že pracovný pomer naďalej trvá. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 293/2007 bol rozsudok okresného súdu zmenený a žaloba sťažovateľa bola zamietnutá, a to v dôsledku nesprávneho právneho názoru. Všeobecné sudy sa totiž nevysporiadali so skutočnosťou, že dvaja rozhodujúci svedkovia krivo svedčili, čím sa dopustili trestného činu. Z tohto dôvodu malo byť občianskoprávne konanie prerušené, lebo iba v rámci trestného konania možno rozhodnúť o tom, či trestný čin bol spáchaný.

Najvyšší súd ako dovolací súd najprv dvakrát zrušil nesprávne rozsudky krajského súdu vytykajúc mu viaceré nedostatky, avšak po tretíkrát už rozhodol naopak, keď taký istý rozsudok krajského súdu odobril, hoci sa vo veci na predchádzajúcich zisteniach nič nezmenilo. Podľa sťažovateľa odôvodnenie tohto postupu je proti každej logike a ostáva nad ním rozum doslovne stáť.

Sťažovateľ navrhol vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označeného článku ústavy v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 5 Cdo 152/2009 s tým, aby boli tak rozsudok najvyššieho súdu zo 14. októbra 2009, ako aj jeho uznesenie z 15. decembra 2009 zrušené ako nezákonné. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 3 000 €, ako aj náhradu trov konania.

Sťažovateľ napokon žiada, aby mu buď ústavný súd, alebo Slovenská advokátska komora vybrali z radov advokátov vhodnú osobu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, a to tým viac, že vybranému advokátovi poskytne všestrannú pomoc a dokonca ho aj zaplatí, keďže ide o jasný prípad, ktorý nemožno prehrať.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 152/2009 zo 14. októbra 2009, ktorý si ústavný súd zadovážil, vyplýva, že ním bolo zamietnuté dovolanie sťažovateľa smerujúce

proti rozsudku krajského soudu sp. zn. 9 Co 293/2007 z 20. novembra 2008. Uvedeným rozsudkom krajského soudu bol zmenený rozsudok okresného soudu č. k. 10 C 171/94-170 z 12. septembra 2001 (ktorým bola vyslovená neplatnosť skončenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe s tým, že pracovný pomer ďalej trvá) a žaloba sťažovateľa o neplatnosť skončenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe bola zamietnutá. Predchádzajúce dva rozsudky krajského soudu sp. zn. 9 Co 64/02 z 15. januára 2003, ako aj sp. zn. 9 Co 349/04 z 8. decembra 2005 (ktorými bol rovnako rozsudok okresného soudu zmenený a žaloba zamietnutá) na základe dovolaní podaných sťažovateľom najvyšší súd zrušil svojimi rozsudkami sp. zn. 4 Cdo 153/03 z 31. marca 2004, ako aj sp. zn. 1 Cdo 92/2006 z 28. marca 2007, pričom v oboch prípadoch vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Podľa zistenia ústavného soudu rozsudok najvyššieho soudu sp. zn. 5 Cdo 152/2009 zo 14. októbra 2009 nadobudol právoplatnosť 25. novembra 2009.

Z uznesenia najvyššieho soudu sp. zn. 5 Cdo 152/2009 z 15. decembra 2009, ktoré si ústavný súd tiež zadovážil, vyplýva, že sa ním nevyhovelo návrhu sťažovateľa na opravu odôvodnenia rozsudku najvyššieho soudu sp. zn. 5 Cdo 152/2009 zo 14. októbra 2009. Sťažovateľ podaním z 8. decembra 2009 žiadal vykonať opravu v odôvodnení rozsudku najvyššieho soudu sp. zn. 5 Cdo 152/2009 zo 14. októbra 2009. Namietal pritom, že rozsudok nebol riadne vyhlásený. Vytýkal tiež, že z jeho odôvodnenia nevyplýva, že by bol súd postupoval v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, lebo neodôvodnil, prečo sa nevyhovelo podaniu zo 4. júna 2009, ktorým sťažovateľ žiadal o potvrdenie rozsudku okresného soudu. Žiadal preto, aby sa najvyšší súd vysporiadal so všetkými chybami a nedostatkami, ktorých sa vedome dopustil. Z ustanovenia § 164 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozhodnutí chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí ostatným účastníkom. Podľa § 165 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku pokiaľ nemá odôvodnenie rozsudku podklad v zistení skutkového stavu, môže účastník predtým, ako rozsudok nadobudne právoplatnosť, navrhnúť, aby odôvodnenie bolo opravené. Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie sú dané zákonné predpoklady pre opravu odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho

súdu (zrejme má byť správne napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu) v zmysle § 164 a § 165 Občianskeho súdneho poriadku. V odôvodnení rozhodnutia, ktoré sťažovateľ žiada opraviť a doplniť, nejde o žiadnu chybu v písaní a počítaní alebo inú zrejmu nesprávnosť, tak ako to majú na mysli citované zákonné ustanovenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti dovolaciemu rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 152/2009 zo 14. októbra 2009 treba považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom

zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Vzhľadom na to, že rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť ešte 25. novembra 2009, posledným dňom zákonnej dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu bol 26. január 2010, ktorý pripadol na pondelok ako pracovný deň. Sťažnosť však bola odovzdaná na poštovú prepravu až 8. februára 2010, teda po skončení zákonnej dvojmesačnej lehoty.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 152/2009 z 15. decembra 2009. Ústavný súd považuje túto časť sťažnosti za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa

všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažovateľ 8. decembra 2009 (teda v čase, keď už rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 152/2009 zo 14. októbra 2009 nadobudol právoplatnosť) požiadal o opravu odôvodnenia. Zo žiadosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate nebol spokojný s výrokom rozsudku, pretože bol toho názoru, že krajský súd mal rozsudok okresného súdu správne potvrdiť.

Ako to vyplýva z ustanovenia § 165 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (citovaného už najvyšším súdom), o opravu odôvodnenia rozsudku z dôvodu, že odôvodnenie nemá podklad v zistení skutkového stavu, môže účastník konania požiadať iba predtým, ako rozsudok nadobudne právoplatnosť. Keďže sťažovateľ podal návrh na vykonanie opravy odôvodnenia po právoplatnosti rozsudku najvyššieho súdu, nebolo už možné postupovať podľa § 165 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Naproti tomu vykonanie opravy rozsudku postupom podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku nie je časovo ohraničené, avšak podľa tohto ustanovenia možno kedykoľvek (aj bez návrhu) opraviť v rozsudku iba chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. Najvyšší súd mohol skúmať návrh sťažovateľa na opravu odôvodnenia rozsudku iba postupom podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku, pričom zodpovedá skutočnosti, že sťažovateľ v podanej žiadosti nijaké chyby v písaní a počítaní, ale ani iné zrejme nesprávnosti nenamietal. Preto uznesenie najvyššieho súdu v nijakom prípade nemožno považovať ani za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené.

Ústavný súd navyše dodáva, že hoci sťažovateľ požaduje vyslovenie porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy aj vo vzťahu k opravnému uzneseniu najvyššieho súdu, nijako v podanej sťažnosti nepolemizuje so závermi najvyššieho súdu.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2010